
**Belgische Senaat
en Kamer van
volksvertegenwoordigers**

ZITTING 2000-2001

6 FEBRUARI 2001

**Verlenging van de werkzaamheden van de
aanvullende kamers van de hoven van
beroep**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE UITGEBRACHT
DOOR DE DAMES **Taelman (S)** EN
Lalieux (K)

De commissies voor de Justitie van de Kamer van volksvertegenwoordigers en van de Senaat hebben de activiteitenverslagen van de hoven van beroep onderzocht tijdens een gemeenschappelijke openbare vergadering op 7 februari 2001 in aanwezigheid van de minister van Justitie.

**I. INLEIDENDE UITEENZETTING
VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE**

Tijdens de vorige legislatuur werden in de wet van 9 juli 1997 houdende maatregelen teneinde de gerech-

Aan de werkzaamheden van de Commissie hebben deelgenomen:

1. Vaste leden:
2. Plaatsvervangers:
3. Andere senatoren:

Zie:

Stukken van de Senaat:

2-644 - 2000/2001:

Nr. 1: Verslag.

**Sénat et Chambre
des représentants
de Belgique**

SESSION DE 2000-2001

6 FÉVRIER 2001

**Prorogation de la durée de fonctionnement
des chambres supplémentaires des
cours d'appel**

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR MMES **Taelman (S)** ET **Lalieux (CH)**

Les commissions de la Justice de la Chambre des représentants et du Sénat ont examiné les rapports d'activités des cours d'appel le 7 février 2001 au cours d'une réunion publique commune, en présence du ministre de la Justice.

**I. EXPOSÉ INTRODUCTIF
DU MINISTRE DE LA JUSTICE**

Au cours de la précédente législature, le législateur a inséré dans la loi du 9 juillet 1997 contenant des

Ont participé aux travaux de la commission:

1. Membres effectifs:
2. Membres suppléants:
3. Autres sénateurs:

Voir:

Documents du Sénat:

2-644 - 2000/2001:

N° 1: Rapport.

telijke achterstand weg te werken bij de hoven van beroep enkele bijzondere bepalingen opgenomen die ertoe strekten dat bijkomende krachten in de zin van plaatsvervangende raadsheren zouden toegevoegd worden bij de hoven van beroep zonder hierdoor evenwel in een uitbreiding van het permanente kader te voorzien en dat tijdelijke aanvullende kamers zouden geïnstalleerd worden voor een aanvangsperiode door de Koning te bepalen.

Bij wijze van inleiding brengt de heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, enkele essentiële elementen omtrent deze kamers in herinnering, meer bepaald:

Dat deze kamers enkel bevoegd zijn in burgerlijke en fiscale zaken en in handelszaken.

Dat deze kamers dienden samengesteld te worden uit minstens twee plaatsvervangende raadsheren en in de mate van het mogelijke diende voor de invulling van de derde raadsheer een beroep gedaan te worden op effectieve of op rust gestelde raadsheren.

Dat de aanvullende kamers werden belast met alle zaken waarvoor hetzij nog geen rechtsdag werd verkregen, hoewel dit was aangevraagd, hetzij toch een rechtsdag werd verkregen die meer dan één jaar verwijderd lag van de datum van de inwerkingtreding van de wet van 9 juli 1997 waarbij deze kamers werden opgericht.

Dat niettegenstaande dit uitgangspunt de partijen echter steeds de mogelijkheid hebben behouden om hun zaak alsnog te laten behandelen door de gewone kamers die samengesteld zijn uit effectieve raadsheren indien zij hiertoe ten laatste één maand na kennisgeving van de rechtsdag een schriftelijk verzoek richten aan de eerste voorzitter waarna hun zaak wordt toegewezen aan kamer met één of drie raadsheren.

Deze aanvullende kamers werden echter opgericht voor een bepaalde duur die bepaald wordt door de Koning. Deze termijn bedroeg drie jaar en loopt af op 12 februari 2001. Artikel 106*bis* van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt echter verder dat na beraadslaging door de Wetgevende Kamers over de verslagen van de magistraat-coördinator, zoals bedoeld in artikel 101, derde lid van het Gerechtelijk Wetboek de duur door de Koning kan worden verlengd wanneer de noodzaak daartoe lijkt.

Het is immers de wens van de wetgever geweest om, niettegenstaande deze maatregel als tijdelijk bedoeld was, de Koning te machtigen om te beslissen over een verlenging van deze Kamers indien dit noodzakelijk blijkt, maar dit niet zonder het voorafgaand advies in te winnen van de Wetgevende Kamers en dit op basis van de resultaten die geboekt werden door de aanvullende kamers bij het wegwerken van de gerechtelijke achterstand. Immers indien het een tijdelijke maatregel betreft dan weze het duidelijk dat het aspect «tijdelijkheid» geen betrekking heeft op een vooraf

mesures en vue de résorber l'arriéré judiciaire dans les cours d'appel plusieurs dispositions particulières visant à adjoindre aux cours d'appel du personnel supplémentaire sous la forme de conseillers suppléants, sans prévoir pour autant une extension du cadre permanent, dispositions selon lesquelles des chambres complémentaires provisoires seraient installées pour une période initiale à fixer par le Roi.

À titre d'introduction, M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, rappelle quelques éléments essentiels concernant ces chambres et, plus précisément :

Que ces chambres siègent exclusivement en matière civile, fiscale et commerciale.

Que ces chambres sont composées d'au moins deux conseillers suppléants et sont complétées, en faisant appel, dans la mesure du possible, à des magistrats effectifs ou à des magistrats admis à la retraite.

Que les chambres supplémentaires sont compétentes uniquement pour ces affaires pour lesquelles soit aucune fixation n'a été obtenue alors qu'elle a été demandé, soit une fixation a été accordée pour une date éloignée de plus d'un an par rapport à la date d'entrée en vigueur de la loi du 9 juillet 1997.

Que la possibilité est néanmoins offerte aux parties de laisser traiter les affaires par les chambres existantes composées d'un ou trois conseillers « effectifs », en adressant une demande écrite au premier président dans le mois qui suit la notification de la fixation.

Ces chambres complémentaires ont néanmoins été créées pour une durée déterminée qui est fixée par le Roi. Cette durée qui était de trois ans expire le 12 février 2001. L'article 106*bis* du Code judiciaire dispose toutefois qu'après délibération des Chambres législatives sur les rapports du magistrat-coördinateur, visés à l'article 101, troisième alinéa, du Code judiciaire, la durée peut être prorogée par le Roi, si cette prorogation s'avère indispensable.

Nonobstant le fait qu'il a voulu donner un caractère provisoire à cette mesure, le législateur a effectivement souhaité habiliter le Roi à décider une prorogation des activités de ces chambres si nécessaire, mais après avis des Chambres législatives, et ce, sur la base des résultats enregistrés par les chambres complémentaires pour ce qui est de la résorption de l'arriéré judiciaire. En effet, si la mesure en question est une mesure provisoire, alors il doit être clair que le caractère provisoire n'a rien à voir avec un délai fixé préalablement, mais qu'il résulte de la nature même des

vastgelegde termijn, maar dat het daarentegen betrekking heeft op een tijdelijkheid uit haar aard zelf. Immers de aanvullende kamers kunnen slechts operationeel blijven zolang alle zaken die duidelijk gedetermineerd werden in de wet van 9 juli 1997 niet afgehandeld zijn.

Met het oog op het bekomen van dit advies worden thans de activiteitenverslagen van de vijf hoven van beroep voorgelegd. Uit deze verslagen én uit de conclusies die daaraan verbonden worden door de hoven van beroep zelf, blijkt alvast:

Dat het hof van beroep te Brussel een verlenging van de aanvullende kamers noodzakelijk acht en zelfs om de uitbreiding verzoekt van de verwerkingscapaciteit van de aanvullende kamers.

Dat het hof van beroep te Gent een verlenging van de aanvullende kamers eveneens noodzakelijk acht gelet onder meer op het feit dat nog altijd 480 fiscale zaken zoals genoemd « gerechtelijk achterstallig zijn » en dit bij het verdwijnen van de aanvullende kamers zullen blijven alsook omwille van het feit dat deze aanvullende kamers een reële positieve invloed blijken te hebben op het wegwerken van de achterstand.

Dat het hof van beroep te Antwerpen eveneens een verlenging van de aanvullende kamers voorstelt, maar dit weliswaar slechts tot 30 juni 2001, gelet op het feit dat de wettelijke achterstand van 2 142 zaken nagenoeg volledig afgewerkt werd.

Dat het hof van beroep te Bergen oordeelt dat de verlenging van de aanvullende kamers bezwaarlijk als noodzakelijk kan beschouwd worden gelet op het feit dat de achterstand zoals gedefinieerd in de wet van 9 juli 1997 slechts bestaat uit 16 zaken die opnieuw kunnen verdeeld worden onder de gewone kamers.

Dat tenslotte het hof van beroep te Luik eveneens niet overtuigd is van de absolute noodzaak om de aanvullende kamers te verlengen gelet op het feit dat deze verlenging dode letter zou blijven wat het ressort te Luik betreft.

Daarom en overwegende dat de wetgever bij de totstandkoming van de wet van 9 juli 1997, de verlenging van de aanvullende kamers wenste te beoordelen in het licht van, enerzijds, de nog niet weggewerkte achterstand op het ogenblik van het beëindigen van de termijn van drie jaar en, anderzijds, het succes dat deze kamers boekten bij het reëel wegwerken van de achterstand, is het de intentie van de minister een tijdelijke verlenging van één jaar te voorzien voor alle hoven van beroep.

Daarbij moet ook in overweging genomen worden dat de Ministerraad haar goedkeuring heeft verleend aan een wetsontwerp tot vaststelling van een tijdelijke personnelsformatie van raadsheren ten einde de gerechtelijke achterstand bij de hoven van beroep weg te werken.

choses, étant donné que les chambres complémentaires ne pourront être opérationnelles que tant que toutes les affaires visées explicitement dans la loi du 9 juillet 1997 n'auront pas été réglées.

C'est justement à l'appui de la demande d'avis en question que sont présentés maintenant les rapports d'activité des cinq cours d'appel. Il ressort d'ores et déjà de ces rapports et des conclusions qui y sont attachées par les cours d'appel elles-mêmes :

Que la cour d'appel de Bruxelles juge nécessaire une prorogation des activités des chambres complémentaires et qu'elle demande même l'extension de la capacité de traitement des chambres complémentaires.

Que la cour d'appel de Gand juge, elle aussi, nécessaire une prorogation des activités des chambres complémentaires, compte tenu notamment du fait qu'il y a encore un « arriéré judiciaire » de 480 affaires fiscales qui n'évoluera pas au cas où les chambres complémentaires disparaîtraient et que ces chambres complémentaires exercent une influence positive réelle en ce qui concerne la résorption de l'arriéré.

Que la cour d'appel d'Anvers propose également une prorogation des activités des chambres complémentaires, mais seulement jusqu'au 30 juin 2001 il est vrai, étant donné que l'arriéré légal de 2 142 affaires a été presque complètement résorbé.

Que la cour d'appel de Mons juge que la prolongation des chambres supplémentaires peut difficilement être considérée comme nécessaire compte tenu du fait que l'arriéré tel qu'il est défini dans la loi du 9 juillet 1997 ne consiste qu'en 16 affaires qui peuvent à nouveau être réparties entre les chambres ordinaires.

Qu'enfin la cour d'appel de Liège n'est pas convaincue non plus de la nécessité absolue de prolonger les chambres supplémentaires compte tenu du fait que cette prolongation resterait lettre morte pour ce qui est du ressort de Liège.

C'est pourquoi, considérant que le législateur, lors de l'élaboration de la loi du 9 juillet 1997, désirait apprécier la nécessité de la prolongation des chambres supplémentaires à la lumière de l'arriéré non encore résorbé à l'expiration du délai de trois ans, d'une part, et du succès enregistré par ces chambres dans le cadre de la résorption de l'arriéré, d'autre part, le ministre a l'intention de prévoir une prolongation temporaire d'un an.

À cet égard, il faut aussi tenir compte du fait que le Conseil des ministres a approuvé un projet de loi fixant un cadre organique provisoire de conseillers en vue de résorber l'arriéré judiciaire dans les cours d'appel.

Dit ontwerp heeft tot voorwerp: de benoeming van raadsheren in overtal op basis van het aantal zaken die vallen onder de definitie van «gerechtelijke achterstand» zoals bepaald bij de wet van 9 juli 1997 als zijnde representatief voor de onvoldoende verwerkingscapaciteiten van ieder hof van beroep. Deze maatregel is echter gebonden aan het voortbestaan van het systeem van de aanvullende kamers. Door de benoeming van effectieve raadsheren in overtal wordt een oplossing geboden aan deze hoven van beroep die stellen dat zij effectieve raadsheren uit bestaande kamers moeten imputeren in aanvullende kamers waardoor een nieuwe achterstand en overbelasting ontstaat. Deze raadsheren in overtal zullen kunnen ingezet worden om te zetelen in de aanvullende kamers. Hierdoor wordt tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de hoven van beroep van Luik en Brussel.

II. BESPREKING

De heer Hugo Coveliers (VLD) meent dat het een goed voorstel is de werkzaamheden van de aanvullende kamers van de hoven van beroep te verlengen, voor een door de Koning te bepalen beperkte duur in functie van de noodwendigheden van de diensten. Spreker onderstreept dat dit een tijdelijke maatregel moet blijven. Het is inderdaad niet ideaal om binnen de hoven van beroep dezelfde personen verschillende functies te laten uitoefenen. Tijdelijk biedt dit wel een goede oplossing.

Mevrouw Kaçar heeft begrepen dat de maatregelen zullen gelden voor één jaar. Is het haalbaar de gerechtelijke achterstand binnen deze termijn weg te werken?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie, verwijst naar de parlementaire werkzaamheden van de wet van 9 juli 1997 houdende maatregelen teneinde de gerechtelijke achterstand weg te werken bij de hoven van beroep. De bedoeling was de historische achterstand weg te werken binnen een termijn van drie jaar, wat haalbaar leek. Bij het verstrijken van deze termijn blijkt dat het niet is gelukt behoudens in het hof van beroep te Bergen. Er is wel een substantiële vooruitgang geboekt in de andere hoven van beroep. Een bijkomende termijn van één jaar moet deze andere hoven van beroep in de mogelijkheid stellen de historische achterstand weg te werken. Waarschijnlijk is dit moeilijk haalbaar voor het hof van beroep te Brussel, waarvoor vermoedelijk een bijkomende verlenging nodig zal zijn.

De heer Fred Erdman (SP) wenst bevestiging te krijgen van het feit dat men nog steeds de wegwerking van dezelfde historische achterstand beoogt als ten tijde van de wet van 9 juli 1997.

De minister antwoordt bevestigend. Voor de nieuwe achterstand zijn trouwens andere maatre-

Ce projet a pour objet la nomination de conseillers en surnombre en fonction du nombre d'affaires qui constituent l'«arriéré judiciaire» au sens de la loi du 9 juillet 1997 dans la mesure où elles témoignent de l'insuffisance ces capacités de traitement de chaque cour d'appel. Cette mesure doit toutefois être liée au maintien du système des chambres complémentaires. La nomination de conseillers effectifs en surnombre offre une solution aux cours d'appel qui prétendent qu'elles doivent affecter à des chambres complémentaires des conseillers effectifs de chambres existantes, ce qui donne lieu à un nouvel arriéré et à un nouveau surcroît de travail. Ces conseillers en surnombre pourront être chargés de siéger au sein des chambres complémentaires. L'on tient compte, ce faisant, des observations des cours d'appel de Liège et de Bruxelles.

II. DISCUSSION

M. Hugo Coveliers (VLD) qualifie de bonne la proposition de proroger les activités des chambres complémentaires des cours d'appel pour une durée limitée à déterminer par le Roi en fonction des nécessités des services. Il souligne que cette mesure doit rester provisoire. Il n'est en effet pas idéal de faire exercer diverses fonctions au sein des cours d'appel par les mêmes personnes. Provisoirement, cela constitue toutefois une bonne solution.

Mme Kaçar a cru comprendre que les mesures seront valables un an. Est-il possible de résorber l'arriéré judiciaire dans ce délai?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice, renvoie aux travaux parlementaires relatifs à la loi du 9 juillet 1997 contenant des mesures en vue de résorber l'arriéré judiciaire dans les cours d'appel. L'objectif était de résorber l'arriéré historique en l'espace de trois ans, ce qui paraissait réalisable. Il s'avère que l'on n'y est pas parvenu à l'expiration de ce délai, sauf à la cour d'appel de Mons. On enregistre néanmoins des progrès substantiels dans les autres cours d'appel. Un délai supplémentaire d'un an doit permettre à ces autres cours d'appel de résorber l'arriéré historique. La cour d'appel de Bruxelles aura probablement du mal à y arriver. Une nouvelle prorogation sera vraisemblablement nécessaire pour celle-ci.

M. Fred Erdman (SP) souhaite obtenir la confirmation que l'objectif est toujours de résorber l'arriéré historique que visait déjà à résorber la loi du 9 juillet 1997.

Le ministre lui donne satisfaction sur ce point. D'autres mesures ont d'ailleurs été prises pour

gelen genomen. De Ministerraad heeft haar goedkeuring verleent aan een wetsontwerp tot vaststelling van een tijdelijke personeelsformatie die de benoeming van raadsheren in overtal tot voorwerp heeft.

De heer Vandenberghe (CVP) vraagt naar de stand van zaken in verband met de geplande aanwerving van contractuele juristen-referendarissen.

De minister verduidelijkt dat men te kampen heeft gehad met enige problemen bij deze aanwerving. Het was moeilijk om kandidaten te vinden en na het vinden van de kandidaten werd onterecht gedacht dat een vrij omslachtige procedure moest worden gevolgd. Sinds dit is uitgeklaard zijn reeds heel wat contractuele juristen aangeworven. De gekende problemen situeren zich dus niet op budgettair vlak.

De commissies stellen volgend besluit voor:

Gelet op artikel 106*bis* van het Gerechtelijk Wetboek waarin bepaald wordt

— dat, teneinde de gerechtelijke achterstand weg te werken, aanvullende kamers bij de hoven van beroep worden opgericht voor een beperkte duur bepaald door de Koning;

— en dat «na beraadslaging door de wetgevende kamers over de verslagen van de eerste voorzitter, zoals bedoeld in artikel 112, eerste lid, (...) de duur door de Koning (kan) worden verlengd wanneer de noodzaak daartoe blijkt»;

Gelet op de koninklijke besluiten tot vaststelling van de bijzondere reglementen voor de aanvullende kamers van de onderscheiden hoven van beroep, waarbij de werkingsduur wordt bepaald op drie jaar, met ingang van 13 februari 1998;

Gelet op de onderscheiden verslagen van de eerste voorzitters van de verschillende hoven van beroep;

De Kamer van volksvertegenwoordigers, respectievelijk de Senaat;

Op verslag van de commissies voor de Justitie;

Na kennisname van de verslagen van de eerste voorzitters van de hoven van beroep, zoals bedoeld in artikel 112, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek,

besluit dat een verlenging van de werkzaamheden van de aanvullende kamers van de hoven van beroep zich opdringt, onverminderd de door de Koning te bepalen beperkte duur, in aanmerking nemende de noden van de diensten, zoals toegelicht in de onderscheiden verslagen.

III. STEMMINGEN

A. Commissie voor de Justitie van de Kamer

Het voorstel van besluit wordt eenparig aangenomen.

combattre le nouvel arriéré. Le Conseil des ministres a approuvé un projet de loi fixant un cadre organique provisoire en vue de la nomination de conseillers en surnombre.

M. Vandenberghe (CVP) demande où l'on en est en ce qui concerne le recrutement projeté de juristes contractuels référendaires.

Le ministre répond que l'on a dû faire face à certains problèmes à l'occasion de ce recrutement. L'on a eu du mal à trouver des candidats et après les avoir trouvés, on a pensé à tort qu'il fallait suivre une procédure assez complexe. Depuis que les choses ont été clarifiées, de nombreux juristes contractuels ont été recrutés. Les problèmes que l'on a connus ne se situent donc pas au niveau budgétaire.

Les commissions proposent de prendre une décision dont voici les termes.

Vu l'article 106*bis* du Code judiciaire qui dispose

— que des chambres supplémentaires sont créées dans les cours d'appel pour une durée limitée fixée par le Roi;

— et qu'«après délibération des Chambres législatives sur les rapports du premier président, visés à l'article 112, alinéa 1er, la durée peut être prorogée par le Roi, si cette prorogation s'avère indispensable»;

Vu les arrêtés royaux établissant les règlements particuliers des chambres supplémentaires des différentes cours d'appel, conformément auxquels ces chambres ont été créées pour une durée de trois ans à dater du 13 février 1998;

Vu les différents rapports des premiers présidents des différentes cours d'appel;

La Chambre des représentants, respectivement le Sénat;

Sur le rapport des commissions de la Justice;

Après avoir pris connaissance des rapports des premiers présidents des cours d'appel, visés à l'article 112, alinéa 1er, du Code judiciaire,

décide que, compte tenu des besoins des services, exposés dans les différents rapports, il s'impose de proroger la durée de fonctionnement des chambres supplémentaires des cours d'appel, sous réserve de la limitation de cette durée par le Roi.

III. VOTES

A. Commission de la Justice de la Chambre

La proposition de décision a été adoptée à l'unanimité.

B. Commissie voor de Justitie van de Senaat

Het voorstel van besluit wordt eenparig aangenomen.

Vertrouwen werd geschonken aan de rapporteurs voor een mondeling verslag in de plenaire vergaderingen.

De rapporteurs,

Karin LALIEUX.
Martine Taelman.

De voorzitters,

Fred ERDMAN.
Josy DUBIÉ.

B. Commission de la Justice du Sénat

La proposition de décision a été adoptée à l'unanimité.

Confiance a été faite aux rapporteurs pour un rapport oral en séances plénières.

Les rapporteurs,

Karin LALIEUX.
Martine Taelman.

Les présidents,

Fred ERDMAN.
Josy DUBIÉ.